

ZPRÁVY

Konference Children and War: Past and Present

Pořadatel: Universität Salzburg (Rakousko), University of Wolverhampton (Velká Británie)

Místo a datum konání: Salzburg, 30. září – 2. října 2010

Na přelomu září a října loňského roku se v Salzburgu sešli badatelé nejrůznějšího zaměření takřka z celého světa, aby se zúčastnili konference s názvem *Children and War: Past and Present* pod záštitou Universität Salzburg a University of Wolverhampton. Tematicky šlo o zcela inovativní událost, která poprvé z poměrně široké perspektivy věnovala tolik prostoru otázce vztahu dítěte k válce. Prvním velkým kladem byl bezpochyby rozsah konference, která během tří dnů nabídla 39 panelů s více než 120 příspěvky. Události přidala na zajímavosti rovněž programová interdisciplinarita. Tématu dětí a války se tak přednášející věnovali nejen z historického, ale rovněž sociálně-vědního i psychologického pohledu. I přesto měl historický rozměr tématu ve vybraných referátech převahu, což rovněž potvrdila i volba Nicholase Stargardta (University of Oxford) pro úvodní referát, jenž celou konferenci otevíral.

Stargardt představil problematiku historického výzkumu dětí a mládeže, kterou nastínil již ve své monografii *Witnesses of War: Children's Lives under the Nazis* (New York 2005). Svě pojetí dítěte coby aktivně jednajícího aktéra historických událostí sledoval na osudech čtrnácti chlapců a dívek židovského i nežidovského původu. Stargardt se nicméně neomezil na ploché popisování dětských zážitků na základě archivních dokumentů, ale využíval rovněž kresby, náčrty, deníkové záznamy či dopisy, jež děti samy tvořily. Práce s těmito víceméně fragmentárními prameny Stargardtovi umožnila nahlédnout do zážitků a emocí, které tyto materiály odrážely v odpovídající intenzitě. Stargardtův přístup také plně demonstroval šířku nejrůznějších úhlů pohledů, jež měla být na konferenci skrze problematiku dítěte v konfrontaci s válkou prezentována. Téma první a druhé světové války bylo na konferenci zastoupeno nejobsáhleji. Nechyběla tak reflexe holocaustu, otázka evakuace, válečného traumatu, dětské služby v armádě, geograficky zaměřené příspěvky zabývající se konkrétními lokalitami, např. Austrálií, Kanadou, Velkou Británií, Finskem či Tureckem, ale též referáty věnující se dětské literatuře, a tedy i analýze literární tvorby. Druhou výraznou skupinu tvořily příspěvky k soudobým problémům, jimž bylo věnováno celých deset panelů. Přednášející směřovali svůj zájem zejména na problematiku dětských uprchlíků, otázku rehabilitace a (re)integrace na pozadí válečných konfliktů na Blízkém východě a v Africe. Nechyběla rovněž mezinárodně-právní a sociálně-politická perspektiva.

Konference dala nahlédnout do aktuálního stavu výzkumu tématu dětí a války napříč vědními obory. Ačkoli se tato problematika na první pohled mohla zdát jako poměrně úzká, rozsah vybraných referátů a zvolené přístupy dokázaly téma postihnout z různých rovin. V řadě případů došlo i na metodologicky zcela nová uchopení probírané problematiky. Jako velice prospěšné se též ukázalo sledování zvoleného tématu v širokém časovém horizontu. Konferenci tudíž můžeme vnímat jako hodnotný podnět k dalšímu bádání nejen o dětech, ale i o dalších sociálních skupinách, jimž je v odborném diskurzu věnováno méně pozornosti, než jakou by si zasloužily.

◆ Radka Šustrová